1858. N°. 52.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG 29 JUNIJ.

De middenprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 25 Junij 1858 te *Leeuwarden* geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 10.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . . - 185.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood*. . . . - 185.00.

Leeuwarden, den 26 Junij 1858.
De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

PUBLICATIE.

DE **GEDEPUTEERDE STATEN** der provincie *Friesland* brengen, ten vervolge op hunne Publicatie van den 21 Junij jl., ter kennis der ingezetenen, dat van den 19 tot en met den 25 Junij jl.:

1. 34 runderen in de Provincie aan de besmettelijke longziekte zijn gestorven, als in de gemeenten: Baarderadeel 2, Doniawerstal 3, Idaarderadeel 1, Kollumerland en Nieuwkruisland 2, Leeuwarden 3, Leeuwarderadeel 1, Oostdongeradeel 2, Rauwerderhem 2, Schoterland 1, Tietjerksteradeel 2, Utingeradeel 3, Weststellingwerf 3, Wonseradeel 5, Workum 2, Wijmbritseradeel 2, en 29 door die ziekte aangetaste runderen, voor rekening der eigenaars, zijn afgemaakt, als in de gemeenten: Baarderadeel 5, 'tBildt 1, Dantumadeel 1, Doniawerstal 2, Franekeradeel 2, Hindeloopen 1, Idaarderadeel 3, Leeuwarderadeel 5, Wonseradeel 8 en Wijmbritseradeel 1, terwijl nog volgens later ontvangen berigt in de laatst vorige week in de gemeente Utingeradeel 3 runderen gestorven en 2 zijn afgemaakt, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 Januarij dezes jaars 3114;
2. de besmettelijke longziekte zich heeft geopenbaard onder de runderen van de veehouders: Frans Meinderts Engwerda, te Leeuwarden; Jan Kornelis Hoekstra, te Jelsum; Sijbren Jacobs Pasma, te Zwichum; Wiebe Hendriks Scheenstra, te Nijeholtpa; Johannes Jans Feenstra, te Exmorra; Jan Pieters Posten, te Schraard;
3. gezond zijn verklaard de runderen van de veehouders: Herre Ruurds Heerema, te Tzum; Dirk Jans Agema, te Achlum; Sijtse Hantjes Hiemstra, te Hindeloopen; Jan Helder, de Weduwe Jan Douwes Beintema en Minne Douwes Beintema, allen te Westergeest; Elze Temmes Sikkema, te Kollum; Hendrik IJdes van der Woude, te Goutum; Durk Zalmstra, te Sloten; Jentje Wijbrandij, te Leeuwarden; Dedde Idses Bierma, te Arum; Jan Johannes Malta, te Pingjum; F. J. Viersen, te Oosterbierum; Jacob Piers Prins, onder Sijbrandahuis; Harmen Dates Westerbaan, te Akkerwoude; Tjebbe Cornelis Witteveen, te Snikzwaag; Thomas Roels Abma, te Koudum; Marten Sjoerds van der Hem, te Goutum; Kornelis IJpes Botma, onder Nijkerk; Gerben Murks Abma, te Abbega; Folkert Foppes Bruinsma, te Oudega; de Weduwe Hantje Douwes Brouwer, te Westhem; Feite IJtzens de Haan, te Woudsend; Johannes IJettes Flapper en IJmte Jelles Sijbrandij, beide te Nijland; Tjitse Hommes Huitema, te Jutrijp; Paulus Frankes Zijlstra, Willem Geerts Atsma, Atze Heins Zijlstra, Hein Annes Zijlstra en Sipke Pieters Jager, allen te Uitwellingerga; Tjitte Stoffels op de Hoek, te Nijemirdum, en Hessel IJmkes Donker, te Sondel.

Leeuwarden, den 28 Junij 1858.
De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN PANHUIJS, *Voorzitter*.
A. VAN DER LAAN, *Griffier*.

PARIJS, 25 Junij.

Sedert lang was er sprake van een plan om het bestuur van Algerie te hervormen, den Prins Napoleon, 's Keizers neef, aan het hoofd daarvan te stellen en daarmede aan het overwigt van het militaire gezag in Algerie een einde te maken. Die zaak heeft thans haar beslag bekomen: Z. K. H. Prins Napoleon is door den Keizer benoemd, niet tot stedehouder des Keizers in Algerie, maar tot minister voor de algerijnsche zaken, en zal als zoodanig te Parijs verblijf houden. Tevens is bepaald dat de Prins bij afwezigheid van den Keizer in den ministerraad voorzitten zal.

— De turksche gezant, Fuad-Pacha, is zoover hersteld, dat waarschijnlijk woensdag eene zitting van de conferentie zal kunnen gehouden worden. Die zitting zal, zegt men, van veel gewigt zijn, daar zij beslissen zal over den verderen loop der werkzaamheden en de oplossing der vorstendommenkwestie. Graaf Walewski, zegt men, heeft van den Keizer bevel ontvangen, de discussie in dier voege te leiden, dat de gevolmagtigden wel genoodzaakt zullen zijn, duidelijk voor de meening hunner Kabinetten, betreffende de reorganisatie, uit te komen.

LONDEN, 25 Junij.

In het Lagerhuis heeft de minister Stanley gisteren avond de tweede lezing van de door hem ingediende bill tot regeling van het bestuur over Britsch-Indie voorgesteld. Nadat de voordragt door de bewindslieden verdedigd was, heeft het Huis tot hare tweede lezing besloten, zonder dat daartoe eene stemming gevorderd werd.

— Heden is alhier eene dépêche openbaar gemaakt, houdende berigten uit Calcutta van 18 Mei jl. Naar luid daarvan waren de te Sjahjehanpore ingesloten Engelschen ontzet, maar werd Lucknow door de opstandelingen bedreigd met eene groote magt, die op 25,000 man geschat wordt. De engelsche troepen in de laatstgenoemde stad, ter sterkte van 2000 man, werden ten gevolge der ondragelijke hitte, verschrikkelijk door ziekte geteisterd. Koer Singh stond aan het hoofd van 10,000 opstandelingen en bedreigde de Engelschen met nieuwe aanvallen. Onder het vierde regement, een der weinige afdeelingen van het inlandsch krijgsvolk, welke nog niet in openlijken opstand waren gekomen, was nu eene zamenzwering tegen de Engelsche ontdekt. Verder gewaagt de dépêche van oproerige bewegingen op eenige punten van Indie, met name in de Punjaub, welke landstreek tot nog toe voor de Engelschen in den strijd tegen den opstand een krachtige steun was. (Zie de *telegr.* berigten.)

Uit Hongkong wordt van 5 Mei gemeld, dat in Canton algemeen wantrouwen heerschte. De stad was door het grootste gedeelte harer inwoners verlaten.

— De berigten uit New-York van 12 Junij houden in, dat het verschil met Engeland als bijgelegd werd beschouwd, nadat de engelsche officieren bevel hadden bekomen om het onderzoek der amerikaansche schepen te staken.

— Eene der winstgevendste actien-ondernemingen der wereld is de zoogenaamde „New River Company," eene waterleiding onder de vele, die Londen van drinkwater voorzien. Bij hare oprigting werden in het geheel 72 actien uitgegeven. Tot dusver veranderden zij niet van eigenaren. Eerst dingsdag jl. kwam een zesde aandeel in eene zoodanige actie te koop. Het werd voor 3500 pd. st. verkocht. Eene enkele actie dezer maatschappij vertegenwoordigt thans 19,800 pd. st. Het laatste jaarlijksche dividend bedroeg 896 pd. st. per actie.

AMSTERDAM, 25 Junij.

Wij vernemen, dat de directie van de Ned. Handel-Maatschappij voornemens is, in de algemeene vergadering van stemgeregtigde deelhebbers in die maatschappij, welke, woensdag den 21 Julij e. k., alhier zal gehouden worden, aan die vergadering voor te stellen, dat de directie gemagtigd worde tot het sluiten eener leening, groot vijf millioen gulden, rente 4 pCt. en aflosbaar op 30 Junij 1874 of vroeger, ter keuze van de directie. Tot toelichting van dat voorstel is, van wege de directie, o. a. aangevoerd, dat de eigen handel der maatschappij, die gedurende de laatste jaren eene zoo aanmerkelijke uitbreiding erlangde, en ook voor hare deelhebbers niet zonder vrucht bleef, naar de overtuiging van de directie, op den duur bezwaarlijk kan worden gedreven met de middelen, die haar thans ter dienste staan. Nogtans aarzelt zij niet hare overtuiging uit te spreken, dat die handel niet alleen behoort te worden voortgezet, maar dat ook de uitbreiding daarvan op den weg der maatschappij ligt en van groot belang kan zijn voor Nederlandsch handel en nijverheid; terwijl dezelve ook voor de deelhebbers voordeelen zal kunnen afwerpen, al worden zij ook, bij elke vermeerdering van de eigene zaken der maatschappij, aan meerdere handelskansen blootgesteld. De directie heeft daarbij het oog gevestigd: 1°. op onze Ned. Indische bezittingen; 2°. op den katoenhandel; 3°. op den handel in wol; 4°. op de betrekkingen met Ceylon; 5°. de aanvoeren van huiden van Zuid-Amerika, en meer andere. De directie heeft niet geaarzeld eene poging aan te wenden, om, door aanvrage van nieuwe fondsen, de middelen der directie tot het drijven van eigene zaken uit te breiden. Zij heeft allen grond te vertrouwen, dat de belangstelling van de ned. kapitalisten in den bloei van ons vaderland en zijne kolonien genoegzaam zijn zal, om hare schuldbekentenissen tot het opgenoemde bedrag te plaatsen.

LEEUWARDEN, 28 Junij.

Vrijdag jl. hield de Friesche Onderwijzersvereeniging alhier hare 28ste algemeene vergadering, onder voorzitting van den heer P. A. Meeter, onderwijzer te Huizum, die haar opende met eene korte toespraak, waarin hij in treffende bewoordingen de verdiensten herdacht van den onlangs overleden algemeenen secretaris, den heer A. Meeter Az., en het verlies deed uitkomen, dat de vereeniging door zijn afsterven had geleden. Er waren 124 gewone leden aanwezig, benevens 19 honoraire leden en donateurs, terwijl de vergadering tevens werd vereerd met de tegenwoordigheid van den provincialen inspecteur van het lager onderwijs, de schoolopzieners in het 1ste en 4de district en afgevaardigden van de departementen Leeuwarden, Huizum, Menaldumadeel, Bergum en Kollum der Maatschappij: „*Tot Nut van 't Algemeen*." De redevoering, bij deze gelegenheid uitgesproken door den heer R. E. de Haan, instituteur te Leeuwarden, werd met belangstelling aangehoord; het onderwerp was: „Hopen en gelooven, de drijfveren van 's menschen werken en streven." De werkzaamheden liepen vervolgens in orde, naar de opgegeven punten, af; de uitvoering der zangstukken getuigde van bestendigen vooruitgang in de schoone zangkunst; terwijl de natuurkundige proeven van den heer Visser, onderwijzer te Sneek, eene aangename afwisseling aan de werkzaamheden gaven, die intusschen zooveel tijd hadden gevorderd, dat nog één punt van bespreking: „over de beste klassificatie in de lagere scholen", niet zonder teleurstelling van vele aanwezigen, onbehandeld moest blijven. De rapporten, van de afdeelingen ingekomen, gaven insgelijks op nieuw blijk van de belangstelling der leden in alles wat den vooruitgang in onderwijs en opvoeding betreft, en niet minder van den goeden geest, die deze vereeniging bezielt, zoodat met grond kan worden gezegd, dat de onderwijzers in Friesland, over 't geheel, hunne roeping verstaan en in hunne betrekking kunnen wedijveren met hunne ambtgenooten in andere provincien.

— Naar wij vernemen, zal het tooneelgezelschap, onder directie van den heer A. Peters, gedurende de aanstaande kermisdagen in den Stads Schouwburg alhier optreden. Dit gezelschap, dat, wat de hoofdrollen betreft, gelijk is gebleven zoo als wij het vroeger hier leerden kennen, staat te goed in de achting van het Leeuwarder publiek aangeschreven, dan dat de kunstzin nog van onze zijde behoeft te worden opgewekt, en wij twijfelen dan ook niet, of men zal, even als vroeger, aldaar wáár kunstgenot kunnen smaken.

Onder de op het repertoire voorkomende stukken bevinden zich vele nieuwe, als: *Narcis*, drama in 5 bedrijven, naar het hoogduitsch, van A. G. Brachvogel, door A. Peters; *Lady Tartuffe*, drama in 5 bedrijven, naar het fransch, van mevr. Emile de Girardin, door G. van Beek; *De Blinde*, drama in 5 bedrijven, naar het fransch, door G. van Beek; *La Fiammina*, drama in 4 bedrijven, naar het fransch, van Mario Uchard, door van Beek; *De Componist en de Orgeldraaijer*, drama in 5 bedrijven, van Bourgeois en Dennery; *De Natuurlijke Zoon*, drama in 5 bedrijven, naar het fransch, van A. Dumas-Zoon, — en verder: *De Kardinaal Mazarin*, *de Rijke Erfgename*, *het Militair Arrest* (blijspel), *de landheer van Sterrenberg* (blijspel), *de Geldkwestie*, van A. Dumas-Zoon, *de Eer des Huizes* enz.

— Door de heeren S. Posthumus en D. A. Nauta zijn dezer dagen circulaires aan de ingezetenen verzonden, houdende uitnoodiging tot deelneming in eene door hen, op het voetspoor van vele hollandsche steden, voor den kleinen burger op te rigten Societeit, met het doel om, tegen eene vaste wekelijksche contributie, den leden eene allezins voegzame genees- en heelkundige behandeling te verzekeren met inbegrip van alle geneesmiddelen voor in- en uitwendig gebruik. De contributie is billijk gesteld, het houden eener goede administratie, het doen van rekening, het door commissarissen uit de deelnemers uit te oefenen toezigt, — dit alles is op voldoende wijze geregeld en gewaarborgd, zoodat deze Societeit ongetwijfeld veler belangstelling zal opwekken en alzoo spoedig zal worden gevestigd.

— Donderdag jl., 's namiddags 1½ uur, ontstond er brand te Makkum, in eene hoop fabriek-turf van circa 650 ton, die zich nabij een kalkleschhuis bevond en in de nabijheid had een in brand zijnden kalkoven, waarvan zich door den opgekomen noordwesten wind vuur aan den turf moet hebben medegedeeld. Door de spoedige hulp van den brandweer werd men het vuur alras meester, waarna de smeulende turf omgehaald en meerendeels in de zijlroede geworpen werd. De schade is niet van belang.

— Aan de hoogeschool te Groningen is bevorderd: tot doctor in de godgeleerdheid de heer J. L. de Boer, van Workum, theologisch kandidaat en beroepen predikant te St. Jacobi-Parochie, na het openlijk verdedigen van eene dissertatio theologica *de Libra II Samuelis Capite VII*, *Vaticiniorum Messianorum fonte*; en tot doctor in de geneeskunde, de heer J. Iest, van Stiens, na het verdedigen van een akademisch proefschrift: *iets over de werking der Strychnine*.

Aan de hoogeschool te Utrecht is tot doctor in de geneeskunde bevorderd de heer W. van Wicheren, van Leeuwarden, na verdediging van zijne med. dissertatie, *de Medicina Vitiis Cordis Organicis*, *corumque sequelis adhibenda*.

— Door de letterkundige faculteit aan de hoogeschool te Groningen zijn, na gehouden examen, vier jongelieden tot de akademische studien toegelaten, terwijl er één werd afgewezen. Van de 38 jongelieden, die zich voor het examen aan de Leidsche hoogeschool deden inschrijven, zijn 35 door de faculteit der wijsbegeerte en letteren geëxamineerd en daarvan 26 toegelaten en 9 afgewezen. Aan de Utrechtsche hoogeschool zijn 11 van de 14 jongelingen, die zich tot het admissie-examen hadden aangegeven, toegelaten, de 3 overigen zijn afgewezen.

Van de 76 jongelieden, die dezer dagen te Delft examen hebben afgelegd om aan de Koninklijke Akademie aldaar te worden toegelaten, hebben 42 dit met goed gevolg gedaan.

— De minister van finantien heeft bepaald, dat de verkoopprijs zoo van onbeheerde als van aangehaalde accijns-goederen, alsmede van zoodanige onbeheerde en aangehaalde van buitenlands ingevoerde goederen, welke bij den invoer met een regt belast zijn, — minstens behoort op te brengen hetgeen aan accijns binnenlands van gelijksoortige goederen zou moeten betaald worden. — Verder heeft genoemde minister aan de controleurs der directe belastingen onz. te kennen gegeven, dat bij hem geene bedenking bestaat om restitutie toe te staan van grondlasten wegens huizen, welke voor den 1 Januarij van het jaar, waarover zij zijn aangeslagen, zijn afgebroken.

— Het is bekend, dat de brand in het stationsgebouw van den Rijnspoorweg te Rotterdam, op den 12 dezer, het eerst is uitgebarsten in het zoogenaamd lampenkamertje. Wij zijn — meldt de *Stoompost* — thans in staat gesteld te melden, dat de brand is veroorzaakt door zelfontbranding van het met olie doortrokken katoen, in dat lokaaltje voorhanden.

— Blijkens eene in deze Courant voorkomende advertentie is bij de boekhandelaren van Druten & Bleeker te Sneek uitgegeven eene tweede vermeerderde uitgave van een, vooral voor de ingezeten van deze provincie, hoogst belangrijk werkje, hetwelk, zoo als de uitgevers teregt zeggen, den floreenpligtigen en kerkvoogden en predikanten en regtsgeleerden, in 't algemeen, zeer wordt aanbevolen. Onder den titel van „*de Floreenpligtigen en de Gereformeerde gemeenten ten platte lande in Friesland in wederzijdsche betrekking*" doet de schrijver, ds. B. B. van der Veen, predikant bij de Hervormde gemeente te Eernewoude, daarin kennen

de betrekking, waarin de floreenpligtigen staan tot de Gereformeerde gemeenten en de betrekking, waarin de Gereformeerde gemeenten staan tot de floreenpligtigen. De behandeling van deze betrekkingen zijn voorzeker hoogst belangrijk voor het gewest onzer inwoning, omdat zij èn den aard der geestelijke goederen in Friesland èn de hoedanigheid der floreenpligtigen doen kennen. Wij zouden, wanneer onze beschikbare ruimte zulks toeliet, dan ook gaarne bij dit met zorg en met kennis van zaken geschreven werkje wenschen stil te staan, om er onze lezers nader mede bekend te maken. Wij hopen nu evenwel, dat deze weinige regelen voldoende zullen zijn, om er de algemeene aandacht op te vestigen.

Bij de Herv. gemeente te Garijp en Suameer is beroepen ds. G. J. Sijpkens, predikant te Anjum; te Balk, ds. P. A. van Toorenenbergen, predikant te Barneveld, en te Veenendaal, J. W. Felix, predikant te Heeg.

Zaturdag jl. had te Ternaard het vergelijkend examen voor de vacerende onderwijzers betrekking te Brantgum plaats. Alle sollicitanten, die zich aangegeven hadden, namen deel aan het onderzoek. Na den afloop der werkzaamheden werd het navolgend zestal bekend, bestaande uit: D. Hoeneveld, van Brantgum; D. Bartstra, van Poppingawier; G. Piekema, te Bornwerd; S. Sijbenga, van Terzool; G. v. d. Kam, van Buren, en Schuil, van Leeuwarden. Eerstdaag zal door het gemeente-bestuur van Westdongeradeel hieruit eene definitieve benoeming plaats hebben, uitgezonderd no. 2, welke bedankt heeft om verder in aanmerking te komen.

— Tot hulponderwijzer in de hoofdschool te St. Jacobi-Parochie is benoemd G. Dijkstra, van Holwerd.

Ten behoeve van H. Marinus te Noordwolde, wiens huis, have en goed door brand, vermoedelijk door kwaadwilligheid ontstaan, zijn verloren gegaan, en die, tot leniging der door jaren vlijt en spaarzaamheid geleden schade van p. m. ƒ 500, de liefdadigheid van menschenvrienden inroept, is, sedert de vorige opgave, ten Kantore dezer Courant ontvangen: van M. te N. ƒ 10, totaal ƒ 25.66½.

GYMNASTIEK. — ORTHOPAEDIE.

(Ingezonden.)

II.

ORTHOPAEDIE.

(*Vervolg van no.* 46.)

Van de Orthopaedie, genees- en heelkundige Gymnastiek, kunnen wij niet alleen verwachten dat zij heilzaam op sommige in- en uitwendige ziekten of gebreken inwerkt; maar ook dat de laatste door haar kunnen worden voorgekomen, doordien zij den aanleg daartoe wegneemt. Deze heilzame uitwerking willen wij hier met een enkel woord uitéén zetten, opdat het publiek althans eenigzins de Gymnastiek ook naar deze hare waarde kunne schatten.

Vooreerst dan zullen wij de bewering toelichten dat door de Gymnastiek verschillende ziekten kunnen voorgekomen en genezen worden. De verhoogde stofwisseling, meer gelijkmatige bloedsverdeeling en krachtiger omloop der vochten, door de Gymnastiek veroorzaakt, toch zullen de produkten der stofwisseling spoediger tot uitscheiding geschikt maken, plaatselijke bloedsophooping, vooral ook in de klieren, minder dulden, de oude verbruikte bloedbolletjes, door de meerdere werkzaamheid der onderbuiksorganen, spoediger uitscheiden en de galafscheiding verbeteren. Het bloed wordt en blijft dus zuiverder, terwijl de nieuwe bloedbereiding, door het minder voor verstopping vatbare lijmpha (klier) stelsel, de meer geregelde en krachtiger ademhaling enz. intensief beter wordt dan vroeger. Met regt kan men dus aannemen, dat ziekten, hunnen oorsprong ontleenende aan eene ziekelijke bloedmenging, als: *bleekzucht*, *geelzucht*, *klierziekte*, *scorbut*, *knobbeltering* en *jicht* of ziekten, afhangende van eene verkeerde bloedsverdeeling en ziekelijke zenuwgevoeligheid, als: *hypochondrie*, *hysterie*, *krankzinnigheid* en *rheumatismus*, zeer dikwijls door eene geregelde, doelmatig aangewende Gymnastiek kunnen worden voorgekomen of in hare beginselen tegengewerkt. Deze heilzame gevolgen zijn te zeer door de ondervinding, in de reeds bestaande Gymnastie-inrigtingen, gestaafd; dan dat er nog door geneeskundigen van naam aan worde getwijfeld.

Is de toepassing der Gymnastiek bij het bestaan van straks genoemde ziekten van groot belang; niet minder gunstige resultaten kan men van haar verwachten, zoo zij bij vele uitwendige gebreken, vooral afwijkingen in stand, vorm en beweging wordt aangewend. Onder dezulke brengen wij vooral terug: scheve stand van het hoofd, scheve stand der ruggegraat, zoowel eigenlijke scheefheid als uitzetting van het eene schouderblad, kromme beenen en afwijkingen in den stand der voeten, verslapping, vermagering of aan verlamming grenzende toestand van enkele ledematen.

Gaan wij nu de meeste oorzaken voor deze gebreken na dan vinden wij meestal de volgende: algemeene ligchaams- en spierzwakte, verbroken spier-antagonismus (harmonische zamentrekking der spieren aan beide zijden des ligchaams), berustende op plaatselijke zwakte, verlamming, verkeerde gewoonten en werkzaamheden; waardoor de spierlagen der ruggestreng aan de eene zijde boven die der andere zijde ontwikkeld zijn en de regte stand der ruggegraat verbroken wordt, zwakte der banden en gewrichtsbeursen, verkorting der pezen, stijve likteekens, ontstekingen der banden en beenderen, slepende beenziekten, kwalijk geheelde beenbreuken en ontwrichtingen, ziekten der bloedbereiding en afwijkingen der borst en buiksorganen. Behalve nu dat bij ontstekingen en sommige andere beenziekten de gymnastiek nadeelig is, kan zij in de overige gevallen niet genoeg aangeprezen worden. Algemeene of plaatselijke slapte wordt door gepaste oefeningen verbeterd, terwijl men bij verbroken spier-harmonie de verzwakte spieren door doelmatige trapsgewijs versterkte oefeningen opheft, waardoor den behoorlijken ligchaams-stand terugkeert. Eveneens zal men door zachte rek-oefeningen bij tegennatuurlijke zamentrekking van spieren of verkorting van pezen de natuurlijke gedaante en lengte zoo mogelijk trachten te herstellen. Afwijkingen door klierziekte en Engelsche ziekte (rachitis) veroorzaakt, alsmede die welke door spierzwakte, ten gevolge van bleekzucht, ontstaan, worden allergunstigst met algemeene en plaatselijke oefeningen behandeld, omdat door deze de bloedstoestand zoowel als de plaatselijke afwijking wordt verbeterd.

Wij achten het onnoodig hier in beschrijvende bijzonderheden te treden of op te geven in welke gevallen de orthopædie al dan niet met bepaalde chirurgicale of geneeskundige hulp moet vereenigd worden. Bezwaarlijk is het ook eenen bepaalden regel te stellen, omdat in vele gevallen de orthopædie individueel moet zijn, zal zij gunstig en niet doelloos of verkeerd werken. Bij bepaalde afwijkingen is het dus eerst na een naauwlettend onderzoek mogelijk te bepalen, of de orthopædie actief, actief-passief, passief, of in het geheel niet moet worden toegepast, welk onderzoek natuurlijk voorbehouden moet door den ondergeteekende wordt in het werk gesteld.

Wij meenen thans genoeg gezegd te hebben om het publiek met de strekking van onze inrigting bekend te maken, waaruit men tevens kan opmaken hoe weinig nut en hoeveel nadeel er dikwijls van het dragen der ijzeren corchetten, beugels enz., zonder toepassing der orthopædie, te wachten is, omdat daarbij de verzwakte spieren door de aanhoudende toestand van rust nog meer verzwakt worden.

En hiermede bevelen wij om der wille van het hoog belang der zaak, onze inrigting ten dringendste onzen Stad- en Provinciegenooten aan, opdat bij eene ruime deelneming, vooral bij de Gymnastiek, de kosten zoo laag mogelijk kunnen worden gesteld. Ter deelneming in de lessen voor Gymnastiek zal spoedig eene lijst worden rondgezonden, terwijl voor het geval van orthophaedische toepassing men zich bepaaldelijk tot den ondergeteekende hebbe te wenden.

Leeuwarden, J. A. RIJKENS,
den 12 Junij 1858. *Doctor in de Genees-, Heel- en Verloskunde.*

BEREIDING VAN GOED WASCHWATER.

(Ingezonden.)

Bij de buitengewone groote schaarschte aan regenwater en de meestal minder goede hoedanigheid van het water, dat alhier in tonnen aangebragt en verkocht wordt of dat men vindt in de slooten, in de omstreken dezer gemeente gelegen, is het voor de ingezetenen voorzeker niet onbelangrijk in staat te worden gesteld, zich, zonder regenwater of best slootwater, water te verschaffen, waarmede het linnengoed kan worden gewasschen, dewijl het putwater daartoe niet geschikt is.

Niet alleen thans, maar ook later, wanneer er weder regenwater zal zijn gevallen, zal het toch van belang zijn, dit niet onnoodig te gebruiken, maar liever alleen te besparen voor drinkwater of andere doeleinden, waartoe volstrekt zuiver water wordt vereischt. De ondervinding leert ons toch, hoe onaangenaam het is, gebrek aan drinkwater te hebben.

Ten einde men zich nu althans van goed waschwater kunne voorzien, deelen [illegible] putwater geschikt te maken, er, zonder verlies van [illegible]

Men kookt nl. het putwater in eenen ketel en voegt daarbij op ieder emmer water 1 à 2 nederlandsche looden soda of zoogenaamde polka-zeep. Na het koken, laat men het water koud worden en eenige uren in rust staan, om te bezinken. Daarna giet men het van het witte bezinksel af, en gebruikt het om er mede te wasschen.

Door dit eenvoudig middel wordt het putwater van de daarin bevatte kalk ontdaan en verkrijgt het de geschiktheid om er, zonder zonder verlies van zeep, even goed mede te kunnen wasschen als met regenwater.

Voor drinkwater en om er spijzen in te wasschen of af te kooken is het echter ongeschikt.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

LONDEN, 28 Junij.

Bij de Regering zijn de navolgende nadere berigten uit Bombay ontvangen, loopende tot den 5 dezer:

Sir Hug Rose had den 23 Mei Calpee, zonder wederstand te ontmoeten, ingenomen. De vlugtende vijand verloor al zijne stukken geschut, oliphanten en krijgsvoorraad. De insurgenten hadden Gwalior aangevallen en geplunderd.

De opperbevelhebber sir Colin Campbell had den 26 Mei Jjellahbadad bezet.

In Zuid-Mahratta ontmoette de ontwapening groote zwarigheden.

In het koningrijk Oude was het bij voortduring onrustig. De rebellen bedreigden bij voortduring Lucknow, dat echter voldoende werd verdedigd. Het garnizoen in die vesting was thans zelfs zeer sterk.

's GRAVENHAGE, 28 Junij.

Bij de Regering is eene aanvrage om concessie tot den aanleg van de Zuider Spoorwegen, strekkende tot verbinding van Rotterdam en Belgie met den linker Rijnoever en Maastricht, ingekomen van eene nederlandsche combinatie, bestaande uit ingezetenen van de provincien Utrecht, Zeeland, Noordbrabant en Limburg.

De aanvrage bevat den aanleg van de volgende lijnen: *a.* van Vlissingen naar Rozendaal; *b.* van Breda naar Tilburg en 's Hertogenbosch; *c.* van Tilburg naar Eindhoven en Venlo of Roermond; *d.* van Venlo of Roermond naar Maastricht; — tevens met voorkeur van den aanleg der volgende lijnen: *a.* van Tilburg naar de belgische grenzen, in de rigting van Turnhout, en *b.* van 's Hertogenbosch naar Nijmegen en Arnhem.

AMSTERDAM, 28 Junij.

NEDERLAND	W. Schuld	2½	pCt.	64¼	RUSLAND	Obl. H. & C° [illegible]	5	pCt.	105⅛
Dito	Dito	3	„	76 11/16	Dito	„ Dito [illegible]	5	„	103½
Dito	Dito	4	„	97 11/16	Dito	„ Dito	4	„	86 11/16
Dito	Amort.Sijnd.	3½	„		Dito	„ S. & C°.5Serie	5	„	98¼
Dito	Hand-Maats.	4½	„	137	Dito	„ Dito 6 „	5	„	101 13/16
SPANJE	Obligatien	1½	„	26¾	Dito	„ Dito	4	„	86⅛
Dito	Dito	3	„	43 15/16	OOSTENRIJK	Metaliek	5	„	74 15/16
Dito	Binnenl. 6/m.	3	„	37⅛	Dito	Nationale	5	„	75 15/16
PORTUGAL	Obligatien	3	„	46 1/16	Dito	bet. Amst.	5	„	87⅛
Dito	Dito (1856)	3	„	44⅛	Dito		2½	„	38¾

PARIJS, 28 Junij. Rente 3 pCt. 68.45.

LONDEN, 28 Junij. Consols 95⅜. — Vreemde Tarwe was bij ruimen aanvoer 1/ à 2/ hooger, Haver 6 p. lager. — Raapolie 46/, Lijnolie 32/6. — Boter: friesche 116/, groninger 84/. — De aanvoer aan de veemarkt bestond uit: 3785 Runderen, 410 Kalveren en 28,350 Schapen. De stemming der markt was zeer slecht.

AMSTERDAM, 28 Junij. Roode Tarwe ƒ 10 hooger met weinig handel, Rogge ƒ 8 hooger met veel handel. — Koolzaad op 9 vat op het najaar 86 p. v. — Raapolie, vliegend ƒ 46, op het najaar ƒ 47¾, Lijnolie, vliegend ƒ 35¼, op het najaar ƒ 36.

LEEUWARDEN, 25 Junij. Boter ƒ 42. Aanvoer 922 ¼, 305 ⅛ en 86 1/16 vaten. Kaas ƒ 21 à ƒ 28.25. Aanvoer 4537 Ned. ponden. Veemarkt. 908 runderen: 59 vette Koeijen ƒ 80 à ƒ 190, 260 melke ƒ 35 à ƒ 105, 56 vare ƒ 45 à ƒ 90, 70 Vaarsen ƒ 55 à ƒ 80, 65 Pinken ƒ 14 à ƒ 32, 6 Ossen ƒ 70 à ƒ 130, 29 Stieren ƒ 18 à ƒ 155, 290 vette Kalveren ƒ 6 à ƒ 26, 73 gras dito ƒ 2 à ƒ 7; 272 Varkens: 37 vette ƒ 42 à ƒ 76, 22 magere dito ƒ 15 à ƒ 45, 78 vette Biggen ƒ 12 à ƒ 24, 135 magere dito ƒ 2 à ƒ 13; 740 Schapen: 345 vette ƒ 10 à ƒ 23, 155 magere ƒ 5 à ƒ 10, 63 melke dito ƒ 6 à ƒ 16, 9 Rammen ƒ 7 à ƒ 13, 168 Lammeren ƒ 1 à ƒ 4, benevens 1 Bok ƒ 3 en 17 Werkpaarden ƒ 15 à ƒ 65. De handel in Rundvee was traag, vette Kalveren lager, Varkens onveranderd en Schapen iets vlugger.

DRAGTEN, 24 Junij. Boter ƒ 40. Aanvoer 38 ¼, 31 ⅛ en 1 1/16 vaten.

GRONINGEN, 25 Junij. Tarwe prijshoudend, Rogge en Boekweit tot vorige prijzen moeijelijk te plaatsen, Garst stil, Haver genoegzaam in een doen, Boonen slap, Gort in een doen. — Koolzaad bijna niet in omgegaan. — Raapolie ƒ 45.

SPAARBANK TE LEEUWARDEN.

Gedurende de maand Julij, op de **Dingsdag-namiddagen** van *half vijf* tot *zeven* uur, wordt in het locaal der Spaarbank gevaceerd tot bijschrijving van de **Renten**, verschenen 1 Julij 1858 en vroeger. De deelnemers worden verzocht van deze gelegenheid gebruik te maken, en geene boekjes ten gemelden einde aan te bieden in de gewone voormiddags zittingen, als wanneer de werkzaamheden geene zoodanige bijschrijving toelaten. — De bijgeschrevene rente kan men ontvangen op elken Dingsdag-voormiddag, van tien tot één uur.

Directeuren der Spaarbank te Leeuwarden,
DIRK ZEPER, *President.*
R. D. SMEDING, *Secretaris.*

De HOUDER van het AANTEEKENBOEKJE no. 7879, ten name van Wed. Pieter Leverda, 't welk vermoedelijk is in 't ongereede geraakt, of in onbekende handen overgegaan, wordt bij deze opgeroepen, om het daarop ingeschreven bedrag, ten laste der Spaarbank te Leeuwarden, groot ƒ 112.05, af te halen.

Aan deze *eerste* oproeping niet binnen één jaar na dato dezes voldaan zijnde, zal hieromtrent worden gehandeld naar aanleiding van art. 34 der wet.

Leeuwarden, *Directeuren der Spaarbank voornoemd*,
den 28 Junij 1858. DIRK ZEPER, *President.*
R. D. SMEDING, *Secretaris.*

SPAARBANK TE DOCKUM,

zitting op Dingsdag den 6 Julij, des namiddags ten 5 ure, tot aanzuivering der alsdan verschenen **Renten.**

Tot gerief der deelhebbers, vooral voor buitenlieden, willen de directeuren zich wel belasten met de bezorging, mits de boekjes ten minsten een paar dagen vooraf bezorgd worden.

DAG- EN KOSTSCHOOL TE LEEUWARDEN.

Heropening dezer Inrigting 1 Augustus e. k.

R. E. DE HAAN, *Instituteur.*

LATIJNSCHE SCHOOL TE DOCKUM,

Op Donderdag den 1 Julij e. k., des voormiddags half tien, zal, op het Raadhuis te Dockum, het gewone **somer-examen** worden afgenomen van de leerlingen der Latijnsche school, terwijl de promotie en prijsuitdeeling zullen plaats hebben des namiddags te drie uren, in de Kerk der Vereenigde Christelijke Gemeente.

De leerlingen der eerste klasse, E. J. Gelderman, W. G. Reddingius, J. A. Schepers en R. Klein zullen alsdan, met prijzen begiftigd, tot de Hoogeschool bevorderd worden, waarna de eerste de door hem opgestelde redevoering zal voordragen. Verder zullen prijzen worden uitgedeeld aan den primus van iedere klasse:

In de derde klasse, aan G. J. Pruim.
In de vierde klasse, aan P. de Boer.
In de vijfde klasse, aan A. V. Sibinga.
In de zesde klasse, aan A. A. Hussem.

Tot het bijwonen dezer plegtigheid worden alle belangstellenden beleefdelijk uitgenoodigd door den Rector Dr. R. KRUIZINGA HOMAN.

EXTRACT-VONNIS.

Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te Heerenveen, van den 10 Maart 1858, behoorlijk op de expeditie geregistreerd, is het huwelijk tusschen EIZE ANNES HARMSMA, van Boerenbedrijf, wonende te Beetsterzwaag, bij vonnis van genoemde Regtbank van den 20 Mei 1857 het regt bekomen hebbende om in dezen kosteloos te procederen, en GRIETJE SIERDS WESTRA, zonder beroep, verblijf houdende te Beets, op verzoek des mans, verklaard te zijn **ontbonden** door ***Echtscheiding***, op grond, dat eene scheiding van Tafel en Bed, gedurende vijf volle jaren, zonder verzoening der partijen heeft stand gehouden, met alle gevolgen van dien ingevolge de Wet.

Geschiedende hiervan aankondiging ter voldoening aan artt. 828 en 811 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

Voor Extract conform,
Mr. VAN BEIJMA THOE KINGMA,
Procureur des Eischers.

*** Ondertrouwd:
Z. S. DE HAAN en
G. BRUGSMA.
Groningen,
den 22 Junij 1858.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
JACOB E. POSTMA en
HILTJE P. BOERSMA.
Rauwerd,
20 Junij 1858.

*** Getrouwd:
N. VAN DER TUUK ADRIANI, Pz., van *Oude Pekel-A*,
beroepen Predikant te Kollumerzwaag, en
A. G. SIKKEMA, van *Nieuwe Pekel-A*.
Nieuwe Pekel-A,
21 Junij 1858.

*** Getrouwd:
F. E. DE GROOT en
E. P. FARX.
Sneek,
27 Junij 1858.

*** Bevallen van eene DOCHTER P. G. POSTMA, Echtgenoote van
T. K. WASSENAAR.
Hallum, den 24 Junij 1858.

*** Bevallen van een' ZOON CHRISTINA CATHARINA VAN DAM, geliefde Echtgenoot van
J. H. LAHVEMANN.
Ambt Almelo, 25 Junij 1858.

*** Bevallen van een' ZOON A. SMEDING, Echtgenoot van
J. HOEKSTEIN Fz.
Leeuwarden, 25 Junij 1858.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden ontsliep zacht en kalm, in de hoop eens beteren levens, tot mijne en mijner Kinderen bittere smart, mijne geliefde Echtgenoote en der Kinderen zorgdragende Moeder DOROTHEA KEIL, in den ouderdom van 62 jaren, en na eene allergelukkigste echtvereeniging van 35 jaren.
TEUNIS VAN ARUM.
Harlingen, den 19 Junij 1858.
Eenige kennisgeving.

*** Nog treurende over het verlies onzer geliefde Moeder, die voor ruim een half jaar is overleden, ontsliep heden, zacht en kalm, onze geliefde Vader en Behuwdvader B. J. JASKI, in den ouderdom van circa 83 jaren.
F. C. JASKI,
uit aller naam.
Schiermonnik-oog,
20 Junij 1858.

*** Heden overleed onze veelgeliefde Tante en Behuwdtante, Mejufvrouw SARA CATHARINA SIJPKENS, in den ouderdom van bijna drie en zeventig jaren.
Uit aller naam,
A. G. METZLAR, *Exec. Testam.*
Leeuwarden, den 20 Junij 1858.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed zeer zacht en kalm mijne geliefde Echtgenoote T. N. WIERSMA, in den ouderdom van ruim 29 jaren.
R. A. NIJDAM.
Arum, den 22 Junij 1858.
Strekkende deze tot algemeene kennisgeving aan de vele Vrienden en Bekenden.

*** Te Oldeboorn, den 25 Junij 1858, is in den ouderdom van 58 jaren overleden, de Hoog-Wel-Geboren Jonkvrouwe VALERIA JULIANE DOMINICA JUSTINA LYCKLAMA à NYEHOLT.
Eenige kennisgeving.

*** Na eene langdurige sukkeling, ontsliep heden middag, zacht en gelaten, mijne geliefde Huisvrouw NEUNSKE FOLKERTS VAN DER WOUDE, in den ouderdom van ruim 66 jaren.
JACOB J. DE ROOS.
Rinsumageest, 25 Junij 1858.

*** Heden middag omstreeks 12 uur behaagde het den alwijzen God door den dood uit ons midden weg te rukken onze hartelijk geliefde en zorgdragende Vader SJOERD TJEPKES IJPMA, in den ouderdom van 53 jaren en bijna 6 maanden, na eene ongesteldheid van slechts 6 dagen. Zwaar valt ons dit verlies, maar wenschen echter te berusten in den wil van Hem, Wiens doen Majesteit is.
Uit aller naam,
TJIPKE S. IJPMA.
Cubaard,
den 25 Junij 1858.

*** Heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens door het overlijden van mijne dierbaar geliefde Echtgenoote AARNTJE FOPPES KLIJNSTRA, in den ouderdom van 29 jaren, na een geduldig lijden van 2 maanden; mij nalatende, uit eene gelukkige echtvereeniging van 5 jaren, 3 Kinderen, nog te jong om mij en hun verlies te beseffen.

Met het oog op den Heer, Wiens wil geschiede en in eene stille verwachting van een zalig wederzien, wensch ik dezen slag geduldig te dragen.
J. J. DE JAGER.
Oppenhuizen, den 26 Junij 1858.
Algemeene kennisgeving.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken stand te *Leeuwarden* zijn van den 22 tot en met den 28 Junij 1858 aangegeven: 8 geboren, 6 overleden, gehuwd 7 paren.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEEUWARDEN zijn voornemens, op Woensdag den 7 Julij e. k., des middags ten 12 uur, op het Gemeentehuis, publiek aan te besteden, de leverantie van:
70,000 beste BAKKLINKERT, 1ste soort.
50,000 DITO 2de „

De levering van iedere soort zal in vijf gelijke gedeelten, telkens om de veertien dagen, te beginnen op den 21 Julij e. k., franco op de Timmerwerf der Gemeente moeten gedaan worden. — De gegadigden worden verzocht hunne inschrijvingsbilletten, vóór of op den 6 Julij uiterlijk, des avonds ten 8 uur, franco, aan de Secretarie der Gemeente te doen bezorgen.

Leeuwarden,
den 28 Junij 1858.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris, M. S. DE WAL.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE STAD SNEEK brengen bij deze ter kennis van belanghebbenden, dat de in de maand Mei aangevangen **herziening** en **vernieuwing** van het **Register** der voormalige **Lands-** en nog bestaande **Dijksfloreenen** in deze Gemeente, zal worden voortgezet in de maanden Junij, Julij en Augustus dezes jaars, en dat door de belanghebbenden mondelinge of schriftelijke bedenkingen in het midden kunnen worden gebragt, ter Stads Secretarie, op alle werkdagen van de maand Julij, des voormiddags van 9 tot 12 uur.

Sneek, Junij 1858.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
WOUDA.
De Secretaris, HAGA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN OOSTDONGERADEEL brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat bij de in dezen jare plaats vindende **herziening** en **vernieuwing** der **Floreenregisters** in deze Gemeente, gedurende de maand Julij e. k., telkens van 's voormiddags 9 tot 's namiddags 1 ure, ter Secretarie gelegenheid zal worden gegeven tot het inbrengen van bedenkingen, welke voor deze herziening dienstig worden geacht.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
ANDREÆ, *Burgemeester.*
S. WITTEVEEN, *Secretaris.*

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DONIAWERSTAL,

Gelet op art. 1 van het Reglement op de herziening en instandhouding der **Floreenregisters** in de provincie Friesland, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 29 November 1849, no. 50;

Gezien het Besluit van Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie van den 11 Mei ll., no. 31 (*Prov. Blad* no. 60),

Brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden:

Dat de **herziening** en **vernieuwing** van de **Floreenregisters** in deze Gemeente, aangevangen in de maand Mei, verder plaats zal hebben in de maanden Junij, Julij en Augustus dezes jaars, en aan de belanghebbenden gelegenheid tot het inbrengen van mondelinge en schriftelijke bedenkingen of opmerkingen zal worden gegeven, zoo ver betreft de Floreenregisters van Goingarijp, Broek, Oosterhoule, Nijega, Oldeouwer, Doniaga en Tjerkgaast, van den 1 tot en met 10 Julij e. k., en wat aangaat van de overige Dorpen der Gemeente, van den 11 tot en met den 20 dier maand, telkens van 's voormiddags 9 tot 's namiddags 1 ure, ter Secretarie der gemeente te Langweer.

Langweer,
den 15 Junij 1858.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
R. E. S. v. W. RENGERS.
W. HOOGLAND, *Secretaris.*

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WONSERADEEL convoceren bij deze, de Hervormde Floreenpligtigen van Dedgum, om te compareren op Vrijdag den 2 Julij 1858, voormiddags elf uur, in de Kerk te Dedgum, ten einde Kerkvoogden te magtigen tot den publieken verkoop van 1 b. 83 r. Land over hoog en laag, liggende in de Zathe door P. R. Bijlsma gebruikt.

Bolsward,
den 25 Junij 1858.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
T. MULIER.
De Secretaris, J. BINKES.

HET GEMEENTE-BESTUUR VAN AMELAND roept bij dezen op Sollicitanten naar de Betrekking van ONDERWIJZER aan de Openbare School voor lager onderwijs te Buren, met uitnoodiging om de vereischte bewijsstukken vóór den 15 Julij e. k., ter Secretarie te Nes in te zenden, alwaar het vergelijkend Examen der Sollicitanten zal plaats hebben den 19 Julij daaraanvolgende, des voordemiddags ten 10 uur.

De inkomsten aan deze betrekking verbonden bedragen *f* 250 's jaars, benevens vrije woning.

Ameland,
den 26 Junij 1858.
Het Gemeente-Bestuur voornoemd,
VAN HEECKEREN, *Burgem.*
J. L. WAGENAAR, *Wetk.*

AANBESTEDING.

OP **Woensdag** den 7 Julij 1858 zal, 's namiddags om *twee* uur, in het Logement van *E. van der Meulen* te *Bergumerdam*, worden aanbesteed:

Het AFDAMMEN, DROOGMAKEN en het LEGGEN van p. m. **1000 el** lengte POLDERDIJK, tot inpoldering van het oostelijk gedeelte van het *Zuidermeer*, gelegen in *Tietjerksteradeel*, nabij *Bergumerdam*; waarvan het bestek ter lezing ligt in bovengemeld Logement en bij de Weduwe POST te *Leeuwarden*, terwijl 's morgens vóór de besteding, aanvangende om 9 uren te *Suameer*, de noodige aanwijzing aan de gegadigden zal worden gegeven.

AANBESTEDING VAN VERFWERK.

DE KERKVOOGDEN *van de Hervormde Gemeente van Rinsumageest* gedenken, bij geslotene briefjes, aan te besteden: Het VERWEN van het nieuw gebouwde TOLHUIS aan den Trekweg onder Rinsumageest, waarvan de voorwaarden aan opgemeld Tolhuis ter lezing liggen.

VERKOOP VAN EEN VAARTUIG.

De Notaris GOSLINGS te Harlingen zal aldaar, ten huize van Douwe Steenstra bij de Vischmarkt, op Woensdag den 30 Junij 1858, 's namiddags 4 uur, publiek verkoopen:

Het TJALKSCHIP, genaamd de *Goede Verwachting*, gemeten op 13 el 10 dm. lengte, 3 el 58 dm. wijdte en 1 el 85 dm. holte en overzulks op 86 tonnen, met al deszelfs Rondhout en staand en loopend Want enz. enz., zoo als het laatst is bevaren geweest door nu wijlen Jacob Alberts de Boer.

Te aanvaarden binnen 14 dagen na den verkoop.

BOEREBOELGOED EN WEILANDS-VERHURING ONDER HALLUM,

De Notaris BRUNGER zal, op *Donderdag* 1 *Julij* 1858, te beginnen 's morgens 7 uur, ten sterfhuize van Jan Jippes, op de Zuidermieden onder *Hallum*, bij boelgoed, de posten boven de *f* 20 tegen goede borgstelling, op crediet verkoopen:

Een gezond BESLAG VEE, volledig BOEREREEUW en geheelen INBOEDEL, bestaande hoofdzakelijk in: 1 bruin Merriepaard, mak en bereden, 1 vierjarige Ruin- en 3 Werkpaarden, 19 melke Koeijen en Rieren, 4 gelde Rieren, 12 Hokkelingen en 1 Stier, 9 Kalvers, 4 Biggen, 5 melke en 20 gelde Schapen, benevens 22 Lammeren; een klamp best gewonnen **Hooi**, een partijtje **Boonen**, **Erwten** en **Aardappelen** te velde, 1 **Mesthoop**, 1 Chais, 1 overdekte Wagen, 2 Hooiwagens, 3 Aardkarren, 1 Landrol, 1 Karn, Molkenvaten, koperen Emmers, Mouden en Ketels, Jukken, Vorken, Grijpen en Paardentuig; — voorts eenige BEDDEN met TOEBEHOOREN, 2 Kabinetten, 1 Klok, Tafels, Stoelen, Spigels, Koper-, Tin-, IJzer- en Aardewerk, eene partij gedroogd **Spek** en **Rookvleesch** enz; —

Terwijl, gelijktijdig met de andere posten, onder optie zal worden gebragt, het OUDE en NIEUWE GRAS van p. m. $31\frac{1}{2}$ bunder Weiland, tot de Zathe behoorende, om, na afloop van het boelgoed, finaal te worden verhuurd.

☞ *Er zullen geene Koekdisschen of Houwblokken op of om het Hornleger worden toegelaten.*

GRAANVERKOOPING TE SURHUIZUM.

De Notaris BEEKHUIS te Buitenpost zal, op Zaturdag den 3 Julij 1858, des namiddags 4 uur, ten huize van Menze D. Dijkstra, Kastelein te Ophuis onder Surhuizum, publiek presenteren te verkoopen:

De VRUCHT ROGGE van ongeveer 5 bunder 50 roede (16 pond.) Land, gelegen te Ophuis onder Surhuizum, op de Plaats vroeger in gebruik bij Geert van Schepen, in 15 perceelen volgens afbakening.

VERKOOP VAN TE VELDE STAANDE VRUCHTEN.

De Notaris T. ALMA te Menaldum zal, ten verzoeke van den Heer Mr. J. L. HUBER te Leeuwarden qq., op Maandag den 5 Julij 1858, ten 5 ure na den middag, in de Herberg bij W. F. de Boer te Dronrijp, op crediet, tegen borgstelling, verkoopen:

Het AANDEEL in de te velde staande VRUCHTEN TARWE, KOOLZAAD en WINTERGARST, staande op de Landen behoorende tot de Zathe bewoond geweest door de Wed. P. A. van der Wal te Slappeterp.

Wordt verzocht vooraf te bezigtigen.

VERKOOP VAN BEKANT EIKEN HOUT.

R. BLOEMBERGEN SANTEE te Leeuwarden zal, op Maandag den 5 Julij 1858, des voordemiddags 10 uur, achter de Courant-Drukkerij bij de voormalige Hoeksterpoort aldaar, verkoopen: 4 ladingen bekant EIKEN HOUT, bestaande hoofdzakelijk in Zaaghout, zwaar Zeeghout, Kromhout en Palen.

BOELGOED.

R. BLOEMBERGEN SANTEE te Leeuwarden zal, op Dingsdag den 6 Julij 1858, des voordemiddags 9 uur, ten huize van Visser in Benthem aldaar, verkoopen:

MEUBELEN en HUISGERADEN, waarbij: Secretaire, Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, 2 Klokken, Glas, Porcelein, Koper, Tin, 2 Bedden met toebehooren, eenige **Manufacturen** enz. — **Er kan worden bijgevoegd.**

Te bezigtigen Maandag 5 Julij, des nademiddags van 2 tot 6 uur.

BESTE AFBRAAK.

S. POSTHUMUS, Candidaat-Notaris en Deurwaarder te Leeuwarden, zal, op Vrijdag den 2 Julij 1858, des voormiddags 10 uur, op het Erf van de Heeren-Huizinge letter G no. 146 in de Groote Kerkstraat aldaar, bij boedgoed, tegen gereed geld, presenteren te verkoopen:

Eenige BESTE AFBRAAKGOEDEREN, van een gedeelte van evengemelde Heeren-Huizinge afkomstig, bestaande hoofdzakelijk in: Deuren en Ramen met Kozijnen, Balken, Planken van diverse lengte, eenige Steen enz. enz., alles liggende zeer geschikt tot vervoer aan het water.

Bij geslotene briefjes te huur,

Eene *uitmuntende* **ZATHE** en **LANDEN**, *de Boschplaats* genaamd, staande en gelegen onder *Kollum*, groot in het geheel volgens Kadaster 44 b. 96 r. 70 el, waarvan 43 b. 12 r. 50 el Weidland *eerste klasse*, en het overige Boomgaard, Cingel enz.; tot St. Petri en den 12 Mei 1859 in huur bij *Heertje Rogchus Zijlstra en Vrouw*. — De voorwaarden liggen ter lezing bij den Heer S. NAUTA OOSTERBAAN, Logementhouder in de Roskam te *Kollum*; terwijl de briefjes franco moeten worden ingeleverd, uiterlijk Vrijdag den 30 Julij 1858, ten huize van den Heer Brn. VAN HARINXMA THOE SLOOTEN, F no. 35, te Leeuwarden.

Wordt TE KOOP aangeboden twee PHOTOGRAPHIE-TOESTELLEN. Een voor Landschappen en een voor Portretten, beide voor heele Platen, geheel compleet met bakken en verdere toebehooren. Adres: Gazfabriek te Leeuwarden.

LET WEL! Te koop circa 8 Koe's eten puik best binnenlandsch OUD HOOI bij R. P. VELTMAN te Hindeloopen.

Aanbesteding, bij geslotene briefjes, van het **bouwen** eener BOEREN-HUIZINGE en SCHUUR te Oudega (Smallingerland), waarvan het bestek ter inzage ligt bij de Wed. J. O. VAN DER VEEN, alsmede bij Mr. J. G. W. H. VAN SIJTZAMA te Bergum, bij wien de briefjes franco moeten worden ingeleverd op Zaturdag 3 Julij e. k.

A. van Assen,

bij de Koornbeurs te Leeuwarden,

heeft de eer aan zijne geëerde Begunstigers te berigten, dat door hem ontvangen is: Eene partij ROBES à QUILLES, DOUBLE JUPES en à VOLANTS, in den prijs van *f* 7, *f* 8, *f* 10, *f* 12, *f* 14 en hooger.

MAGAZIJN VAN PENDULES, GALANTERIEN ENZ.,

WEERDT, G, 29 LEEUWARDEN.

Op nieuw ontvangen uit *Parijs* en *Berlijn*: Een fraai assortiment Heeren REIS-NECESSAIRES, ZAK- en SCHRIJFPORTEFEUILLES met en zonder Sloten, CIGAAR-ETUIS, PORTEMONNAIES, REISZAKKEN, BADTASSCHEN, LEDER DAMESTASSCHEN met Staal, Beugels enz. enz.

SPOOR- en SLEUTELMANDEN in diverse soorten.

VAN HAAGEN.

Ondergeteekende maakt door deze aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten bekend, dat hij zijnen Winkel in TABAK, KOFFIJ, THEE, KRUIDENIERS- en VERFWAREN heeft **geopend**; beveelt zich daartoe in de gunst en zal trachten door eene goede bediening zich dezelve waardig te maken.

Sneek, 29 Junij 1858.

F. E. DE GROOT, *op het Grootzand.*

Door den Apotheker J. C. H. VAN HARINXMA, op de Nieuweburen te Leeuwarden, worden steeds met het beste gevolg afgeleverd, de van ouds vermaarde

URBANUS PILLEN,

à 40 cents het doosje. Volgens daarbijgaand berigt, zijn dezelve zeer heilzaam voor onzuiver bloed, voor het hoofd, zwakke maag, de gal, de slijm, hoest, 't graveel, droefgeestigheid enz., — alsmede het

UITWENDIG KINKHOEST-MIDDEL

van Doctor *Roche*, à *f* 1. Dit, sedert vele jaren met roem bekend, smeersel, geeft de heerlijkste uitkomsten in die kwaadaardige ziekte, en kan nimmer schaden, al zijn de Kinderen ook nog zoo jong en teeder. Het maakt de borst los en ruim, en is zelfs in verouderde borstkwalen, een voortreffelijk losmakend medicament.

Ook weder voorhanden het voortreffelijk

ENGELSCH GLADSMEER,

voor *tien* cents ieder stukje, waaraan men langen tijd genoeg heeft; terwijl het zeer gemakkelijk in het gebruik is, en het Ledergoed git zwart, glad en leenig maakt.

WAARSCHUWING.

Een ieder wordt gewaarschuwd niets te borgen of te leenen aan den persoon van ATSE ZOMER, daar geene pretenties dien aangaande door mij zullen worden voldaan.

Harlingen, 27 Junij 1858.

O. DE BOER, *Voogd.*

Beste WESTPHAALSCHE HAMMEN en een partijtje DROOG SPEK, tegen een civielen prijs, te bekomen bij den Koopman H. LOUWHOFF te Leeuwarden.

COCOS-ZEEP.

Deze ZEEP schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een jeugdig frisschen tint. Men koopt een groot stuk voor 15 cent.

Bij het wasschen van gekleurde Goederen en Zijden en Wollen Stoffen, doet zij, van eene zuiverder en minder scherpe loog bereid, de kleuren minder aan en maakt de wol niet hard.

De *goede echte soort* van het **VERKOOPHUIS** heeft den naam H KERCKHOFF zoowel op de Zeep als op het Etiquet. Zij onderscheidt zich bovendien van de nagemaakte soorten, door hare witte en doorschijnende kleur, door droogte en hardheid in het aanvoelen. De nagemaakte gelijken in kleur en aanvoelen veel op eene vetkaars.

Wij verzoeken de Dépôthouders instantelijk hunne kalanten op deze bijzonderheden opmerkzaam te maken.

Het **VLEKKENWATER** neemt alle mogelijke vetvlekken weg uit Zijden, Wollen en andere Stoffen, zonder de kleuren in het minst te veranderen. Prijs per flacon 40 ct., groote flesch *f* 1.40.

Brabänder's STIJFSELGLANS doet het ijzer glad en gemakkelijk over het goed heen loopen, en geeft eenen mooijen glans. Een zakje kost 13 cent.

De nieuwe **MINERALE LIJM** is kleurloos, doorschijnend als glas en hecht het gebroken voorwerp, hetzij van Porcelein, Glas, Hout, Marmer, IJzer of ander Metaal, zoo stevig aan elkander, dat het er op eene andere plaats, dan op de gelijmde breken zal. Een fleschje kost 30 cents.

Brabender's Chocolade-Koekjes

met worm-afdrijvende zelfstandigheden zijn uitmuntend in hunne werking en worden gaarne door de kinderen genomen.

De geneesheeren Beijer, Geerling, Hopman en Fahrmeister hebben se met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van.

Zij kosten 40 cents het doosje.

SCHAKEL'S TRANSPARENTE LIJMVERNIS,

voor KANTOOR-, MAGAZIJN- en HUISELIJK gebruik, is zindelijk, kleeft perfect en blijft in het fleschje steeds vloeibaar, terwijl het kwastje, door eene eenvoudige inrigting, tegen het uitdroogen en hard worden beveiligd is.

Het is tevens een uitmuntend **VERNIS** om Prenten, Landkaarten, Kartonnages enz. er mede te vernissen.

Prijs van het fleschje met bijbehoorend kwastje 60 cents.

HET PERSISCH INSECTENPOEDER.

Dit Zaad eener bloem uit het Ararat-Gebergte doodt oogenblikkelijk Weegluizen, Vlooijen, Motten, Bladluizen, Mieren en alle andere ongedierten. Men strooit het in de reten der vloeren, aan de wanden, in de bedsteden, kisten, kasten, kleederen, bontwerk, op de Honden, Koeijen, Vogels en andere dieren. Waar het niet goed te strooijen is, kan men het met een blaaspijp inblazen. Wij verkoopen het in zakjes voor 50 cents.

Amsterdam, Verkoophuis; Leeuwarden, J. H. van Haagen en Gebr. de Graaff, Bolsward, S. S. Oosterbaan en S. R. Dijkstra; Dokkum, A. Schaafsma; Dragten; J. [illegible] Sz.; Franeker, Wed. K. Drager; Gorredijk, S. G. Zwart; Harlingen [illegible] en [illegible] van Dijk; Hindeloopen, David de Jong; Heerenveen, [illegible] C. [illegible] Makkum, J. B. de Boer; Meppel, A. Jonker; [illegible]

HET GENEESKUNDIG ETABLISSEMENT ZUIDERBURG,

nabij 's *Gravenhage*, ontvangt LIJDERS van *alle Ziekte-Categoriën*, behalve *Krankzinnigen*. — Voor OOGLIJDERS en *Patiënten* behebt met **Verkrommingen** zijn geheel *bijzondere* beschikkingen genomen.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY *zijn een uitmuntend middel voor* **huidziekten**. J....... Z..... te *Rotterdam* leed sedert vijf jaren sterk aan huidziekte, zoodat zijn aangezigt, hals, armen en handen steeds met eene soort van uitslag gelijk pokken bedekt waren. Hij riep den geneeskundigen raad in van onderscheidene bekwame mannen, welke hem verklaarden dat hij eene zware ziekte te wachten had, hetwelk hem steeds zeer verontrustte. Toen begon hij de Pillen van Holleway te gebruiken en de lijdende deelen met de Zalf te bestrijken, waardoor in twee weken tijds de huiduitslag verdween en zijn gestel aanmerkelijk verbeterde. Door dit middel worden de hardnekkigste wonden en zweren genezen, al hadden zij reeds twintig jaren bestaan.

Zijn op *franco* aanvrage *à contant* te bekomen in de bekende Dépôts.

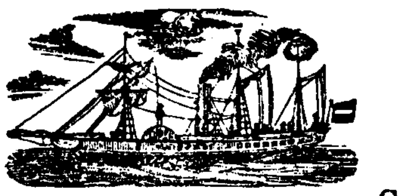

STOOMVAART VAN **HARLINGEN** naar **HULL**.

Iederen **WOENSDAG** vertrekt van HARLINGEN naar HULL een 1ste Klasse **IJZEREN SCHROEF-STOOMSCHIP**, uitmuntend ingerigt tot vervoer van **Passagiers, Goederen en Vee.**

Adres te Harlingen bij J. FOEKENS.

STOOMVAART VAN **HARLINGEN** op **HULL**.

Het Nederlandsch IJzeren STOOMSCHIP *MINISTER THORBECKE*, Kapt. NEPPERUS, vertrekt van **HARLINGEN** naar **HULL** op aanstaanden **Zaturdag** 3 Julij.

Adres voor **Passagiers, Goederen en Vee** bij I. & S. WIARDA.

Harlingen, den 28 Junij 1858.

KOLFPARTIJ TE HARLINGEN,

om *een fraaije* ***PRIJS en PREMIE***, Inleg *een Gulden*, te houden op Dingsdag den 6 Julij a. s., in het Zomer-locaal der Societeit *Vereeniging*, aanvangende voormiddags ten 11 uur. Aangifte dien dag vóór *tien ure*.

Werd vroeger in de Societeit *Roma* jaarlijks in de Kermis eene Kolfpartij gehouden onder de Leden en Liefhebbers buiten de stad, de Kastelein der Societeit *Vereeniging*, eigenaar geworden zijnde van de Zomer-Societeit *Concordia en Constantia*, en deze met de zijne verbonden hebbende, — daartoe uitgenoodigd door eenige Leden, wil trachten dit oud gebruik ten zijnent wederom in te voeren en noodigt alzoo alle Liefhebbers uit deel te nemen aan vermelde partij.

Tevens wordt belanghebbenden bekend gemaakt, dat ingevolge art. 19 van het Societeits reglement, vreemdelingen gedurende de laatste week der Kermis, zijnde van 4 tot 12 Julij, zonder introductie de toegang wordt verleend.

Harlingen, den 28 Junij 1858.

H. G. DE JONG, *Societeitshouder.*

Aan het Edel Achtb. Bestuur der stad Leeuwarden.

Ondergeteekende verzoekt beleefdelijk, hem van het drietal aspiranten naar de tweede **Secondantsbetrekking** aan het Stedelijk Instituut af te trekken, om de eenvoudige reden, dat hij geen sollicitant naar die betrekking geweest is.

G. PRIKKEN.

HOOGER ONDERWIJS.

Bij den Ondergeteekende, Rector der Latijnsche School te Harlingen, bestaat de gelegenheid tot plaatsing van een JONGELING, ter opleiding voor de Hooge School. Belanghebbenden gelieven zich, tot het bekomen van de noodige inlichtingen, met vrachtvrije brieven te wenden tot

den Rector voornoemd,

Dr. C. J. DE LUSSANET DE LA SABLONIÈRE.

HULPONDERWIJS.

JONGELINGEN, die den 3den of den hulponderwijzersrang bezitten, genegen zijnde, tegen een jaarlijksch tractement van 200 gl., de Betrekking van 2de ONDERMEESTER in de Openbare School te Holwerd te vervullen, kunnen zich, hoe eer hoe liever, in persoon of met vrachtvrije brieven aanmelden bij den Heer M. PRUIM, Districts-Schoolopziener te Dockum.

De Ondergeteekende vraagt voor zijnen **Stoom-Oliemolen** te Dokkum een COMPAGNON, tot het drijven dier zaak, welke zich met de werkzaamheden wil belasten en die de HELFT van het benoodigd Fonds kan aanbrengen, met of zonder deelneming in de Vastigheden. — Hiertoe inclimerenden vervoegen zich bij

EWE TEN OEVER, te Martenshoek.

Twee KOPER- en één BLIKSLAGERSKNECHT kunnen terstond vast werk bekomen bij A. B. DE JONG te Workum. Brieven franco.

Een VERWERSKNECHT kan dadelijk werk bekomen bij B. IJ. VAN KETEL te Nijland.

COUPON RUSLAND 1798/1816, N°. 69712.

Bij D. T. VAN GELDER, Negotiant in Effecten, te Leeuwarden, is bovenstaande COUPON, verschenen 1 Januarij 1858, waarvan de Obligatie Julij 1857 is uitgeloot, tegen het bedrag en de kosten der advertentie, terug te bekomen.

Dezelfde belast zich mede met het betalen der verschillende aan koers onderhevige COUPONS, met 1°. Julij verschenen.

De **Houder** van het **COGNOSSEMENT** van 2250 schepels Rogge en 110 stuks Garnier-Matten, aan order, aangevoerd per het Schip *Fortuna*, Kapt. J. A. DOIJEN, van Koningsbergen, wordt verzocht daarvan kennis te geven aan genoemden Kapitein, liggende te *Dokkumer Nieuwezijlen*.

Tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten kan men een SCHAAP terug bekomen bij A. J. SIERDSMA te Jorwerd.

VAN DRUTEN & BLEEKER te Sneek geven uit:

DE FLOREENPLIGTIGEN,

en de **GEREFORMEERDE GEMEENTEN** ten **PLATTEN LANDE** in ***FRIESLAND***, **in wederzijdsche betrekking**,

door B. B. VAN DER VEEN, Predikant te Eernewoude.

Tweede vermeerderde druk in gr. 8vo *f* 1. — De lezing van dit belangrijk geschrift wordt den Floreenpligtigen en Kerkvoogden in de provincie Friesland en Predikanten en Regtsgeleerden in 't algemeen zeer aanbevolen.

REMONSTRANTEN en CONTRA REMONSTRANTEN.

Een verhaal uit den tijd der Kerkgeschillen in ons Vaderland in de eerste helft der 17de eeuw, door J. VAN DER VEEN Az. Twee deelen met twee vign. *f* 5.20.

Met volle vertrouwen kunnen de Uitgevers dit werk als „iets *goeds*" aanbevelen.

NATUURTAFEREELEN

uit den HARZ, Noordelijk ITALIE en ZWITSERLAND,

vlugtig geschetst door A. WINKLER PRINS.

Een Deel met 4 keurige Platen *f* 3.60. Een oorspronkelijk boek, onmisbaar voor alle leesgezelschappen en welks aanschaffing en lezing zich zeker ook geen reiziger naar eene der genoemde oorden zal beklagen.

BETER LAAT DAN NOOIT!

een Verhaal op waarheid gegrond, door CH. READE.

Naar den achtsten druk uit het Engelsch. 3 deelen in gr. 8vo met 3 Vign. *f* 9.

In Engeland heeft sedert de verschijning van de Negerhut geen werk van dezen aard zoo veel opgang gemaakt als dit boek, zoodat thans de

TWEE EN VIJFTIGSTE DUIZEND aldaar in den handel is.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ VAN DE ERVEN KOUMANS SMEDING.